

ISTORIA EUROPEI

Serge Berstein
Pierre Milza

INSTITUTUL EUROPEAN

84(100)

B 49

4

Colecția

SINTEZE

30

84(100)

B 49

4

Colecția

SINTEZE

30

Serge Berstein, Pierre Milza

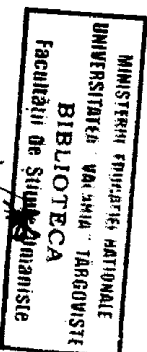
ISTORIA EUROPEI

Volumul 4

Naționalismele și Concertul european Secolul XIX (1815-1919)

Traducere de Monica Timu

Ediție îngrijită, note și comentarii
de Ovidiu Pecican

Această carte a fost editată cu sprijinul
MINISTERULUI FRANCEZ AL AFACERILOR
EXTERNE ȘI AL AMBASADEI FRANȚEI
ÎN ROMÂNIA

© Editions Hatier, Serge Berstein, Pierre Milza: *Histoire de l'Europe*, 1992
© Institutul European Iași, pentru prezenta ediție în limba română
ISBN: 973-611-005-2 PRINTED IN ROMANIA

INSTITUTUL EUROPEAN
1998

Saint-Simon 108	Valéry 111
Sand 116	Van Gogh 279
Saxa-Coburg 45, 190	Verdi 138
Sfântul Ștefan 66, 172	Verlaine 284, 287
Scheffer 34	Victor-Emanuel II 23, 80,
134, 143, 263
Shelling 113, 114	Victoria 181
Schiller 113, 275	Vigny 115
Schneider 103, 246	Villon 290
Schopenhauer 287	
Schubert 118	
Schumann 118	
Schwarzenberg 77, 82, 168	Wagner 284
Shakespeare 121	Walewski 132
Siemens 205	Watt 92
Smetana 290	Weber 118
Smith 107	Wilhelm I de Orania 43
Solomos 33	Wilhelm II 176, 309, 310
Sorel 276	Wilhelm IV 81
Soury 277	Wilson 331
Spencer 274	Wolf 280
Șteiel 28, 114	Wörmann 211
Stanley 213	
Stendhal 115	
Stevens 281	Zevaco 295
Strauss 287	Zola 280
Stravinski 291	Zorrilla 117
Taine 274	
Talleyrand 15	
Tardieu 337	
Thiers 41, 55, 153	
Thyssen 205	
Tolstoi 29, 222, 279	
Turgheniev 281	

CUPRINS

Introducere	5
Partea I (1815-1848)	
Apariția unei Europe liberale	9
Capitolul 1	
Reconstrucția Europei și Sfânta Alianță	11
„Liderii” europeni	14
Europa din 1815	16
Sfânta Alianță – mit și realitate	20
Succesul și fragilitatea noului ordin european	22
Capitolul 2	
1830. Primele victorii ale liberalismului	27
Trezirea „națiunilor”	28
Revolta balcanică și independența Greciei	31
Revoluția din Franța	37
Bruxelles și Varșovia	43
Agitația europeană din 1830	47
Capitolul 3	
1848. „Primăvara popoarelor”	51
Franța între două revoluții	54
Contaminarea revoluționară	62
Revoluția din Austria	66
Revoluția din Germania	69

Revoluțiile din Italia	73
Refluxul	76
Sfârșitul visului italian	78
Eșecul liberalilor germani	81
Capitolul 4	
Societatea și cultura europeană în prima jumătate a secolului al XIX-lea	87
Avântul economic al Europei de vest	88
Societățile europene între mutații și tradiții	95
Situația muncitorilor și începuturile socialismului	105
Europa romantică	111
Partea a II-a (1848-1918)	
Apariția naționalităților și înfruntarea dintre naționalisme	123
Capitolul 5	
Napoleon al III-lea și Europa naționalităților	125
Napoleon al III-lea și principii naționalităților	128
Împăratul împotriva țarului	131
Nașterea regatului Italiei	134
Inevitabila problemă romană	150
Prusia unifică Germania	154
Un imperiu distruge un alt imperiu	163
Primele fisuri ale Imperiului austriac	167
Capitolul 6	
Europa lui Bismarck	175
Bismarck, arbitrul Europei	179
Tripla Alianță	186
Apogeul sistemului bismarckist	190

Capitolul 7	
Societățile europene în a doua jumătate a secolului al XIX-lea	195
Dezvoltarea capitalismului industrial	197
Contrastele Europei industrializate	202
Dificultăți și restructurări ale capitalismului european	207
Europenii în afara Europei	210
Europa și fenomenul migrației	214
Europa în centrul lumii	219
Mutațiile și lipsa de dinamism din mediul rural	229
Urbanizarea și ameliorarea condiției muncitorilor	233
Sindicalism și socialism	236
Burgezia triumfătoare și „noiile păături sociale”	245
Capitolul 8	
Modele politice, religioase și culturale europene în a doua jumătate a secolului al XIX-lea	251
Europa liberală, Europa autoritară	252
Forțele religioase: regres sau relansare?	267
Reputarea în discuție a modelului pozitivist	273
Reacția antiromantică	277
Revoluția culturală de la sfârșitul secolului	284
Culturile europene între naționalism și cosmopolitism	288
Nașterea unei culturi de masă	291
Capitolul 9	
Ciocnirea dintre naționalisme europene și evoluția Europei spre război	299
Alianța franco-rusă	302
Sistemul lui Delcassé	305
1905: prima alarmă în Maroc	308
Tripla Înțelegere (Antanta)	311
De la afacerea bosniacă la a doua criză marocană (1907-1911)	312

Războiul balcanic și cauza înarmărilor	317
Iulie-august 1914: concursul de împrejurări	319
Războiul	323

Capitolul 10

„Războiul cel mare” și desăvârșirea Europei națunilor	325
1915-1917: de la „războiul de poziții” la „războiul de uzură”	328
Coitura din 1917	330
1918: sfârșitul cosmarului	332
Europa tratatului de la Versailles	336

Concluzie	345
-----------------	-----

Note	349
------------	-----

Index	355
-------------	-----

Cuprins	361
---------------	-----

În aceeași colecție au mai apărut:

1. ***, *Ortografia limbii române*
2. George Nicolescu, *Magia aurului*
3. Ioan Oprea, *Lingvistică și filosofie*
4. Alexandru Husar, *Ideea europeană*
5. Anton Carpinski, *Deschidere și sens în gândirea politică*
6. Alexandru Husar, *Lecciónile istoriei*
7. Jean Borella, *Criza simbolismului religios*
8. Stelian Dumitrăcel, *Sate dispărute – Sate amenințate*
9. Pavel Chihaiia, *Țara Românească între Bizanț și Occident*
10. Petru Ioan, *Logică și filosofie*
11. Daniel Combes, *Epopeea vinului*
12. Anton Adămuț, *Filosofia substanței*
13. I. Saizu & Al. Tacu, *Europa economică interbelică*
14. Jean-Noël Jeanneney, *O istorie a mijloacelor de comunicare*
15. Roland Barthes, *Mitologii*
16. Serge Berstein & Pierre Milza, *Istoria Europei, vol. I*
17. Serge Berstein & Pierre Milza, *Istoria Europei, vol. II*
18. Ioan Lobiuc, *Lingvistică generală*
19. Const. Ciopraga, *Personalități literare române*
20. Z. Ornea, *Medaliaone*